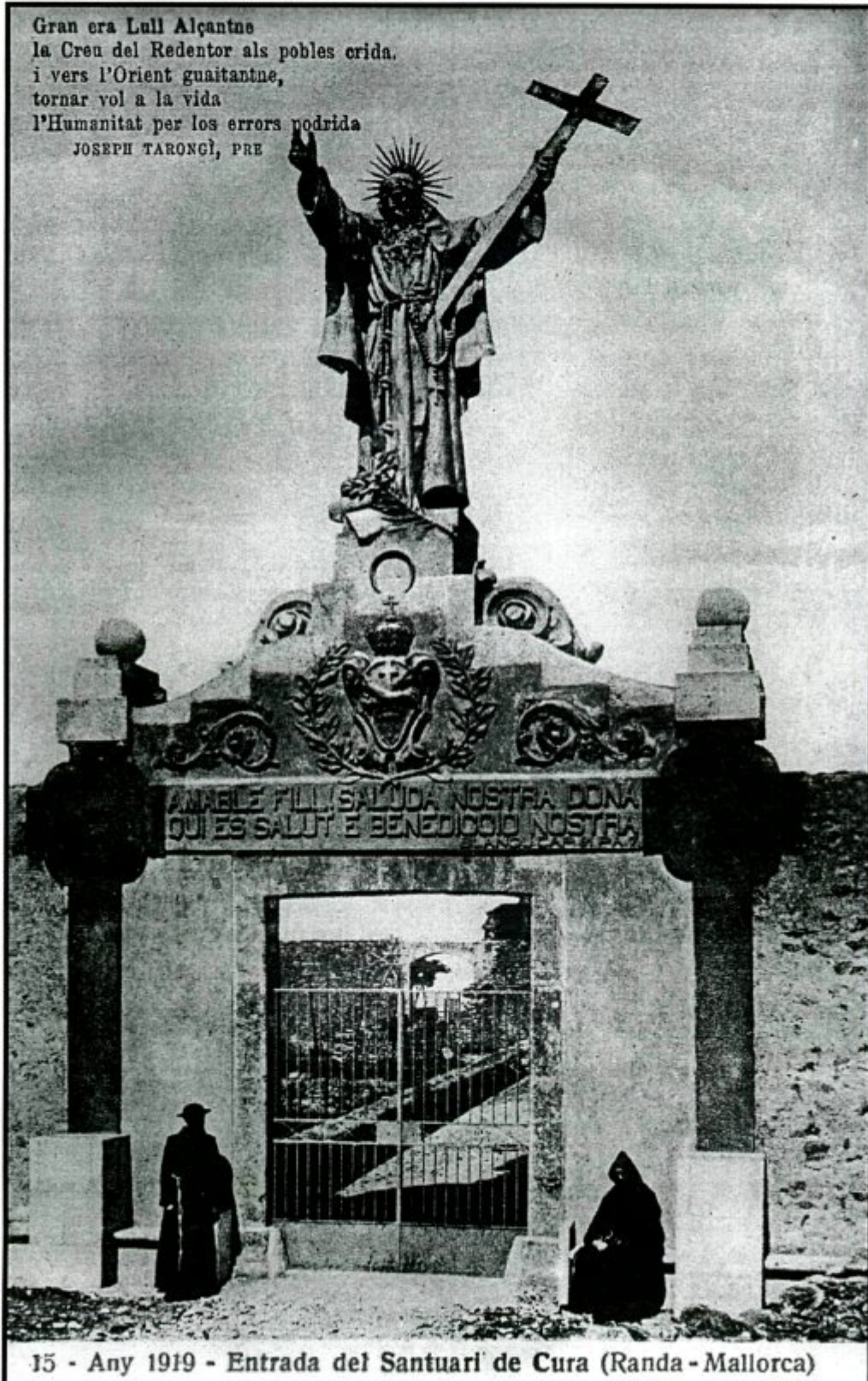

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 199 - JULIOL DE 1997

Gran era Lull Alçantne
la Creu del Redentor als pobles crida.
i vers l'Orient guaitantne,
tornar vol a la vida
l'Humanitat per los errors podrida
JOSEPH TARONGI, PRE

15 - Any 1919 - Entrada del Santuari de Cura (Randa - Mallorca)

EDITORIAL

L'ARRIBADA DE L'ESTIU

Arriba l'estiu, un fet inexorable malgrat semblin contradir-ho els darrers dies de juny. Sant Pere ha estat una diada de temps anormalment fred, amb qualque pluja i molt de vent. Però, com dèiem, ben prest arribarà la calor forta amb tot el que comporta.

Per a molta gent l'estiu, la calor, representa les vacances, moments molt agradables a la vora del mar o a una bona ombra amb un refresc. No és així pels pocs pagesos de bon de veres que queden ni pels que exercim de tals accidentalment: el sol cau bé de ple damunt un tractor o baix d'un ametler amb un garrot a la mà i canviant les veles. Però és ben just que recollim qualque fruit de la nostra malmesa terra.

Esperem que els problemes de subministrament d'aigua siguin els mínims. Enguany semblava que seria un any excepcional pel que fa a pluges perquè va començar molt bé, però des de febrer la tendència va canviar i durant uns mesos en què l'aigua és necessària pels camps i pels conreus, aquesta es va estroncar i no sabem fins a quin punt els aqüífers se n'hauran ressentit.

És obligat també en aquesta època recordar el perill dels incendis: el fet que aquests darrers anys hàgim tengut sort i els resultats siguin prou satisfactoris no ens permet baixar la guàrdia. Cal evitar tot tipus d'imprudències que pugui tenir conseqüències calamitoses. Més problemàtics són els incendis provocats -que també n'hi ha- perquè és difícil controlar els desequilibrats o malintencionats que els provoquen; així i tot, podem contribuir a evitar-los amb la nostra vigilància.

I acabarem desitjant-vos unes bones festes de Sant Jaume i un bon estiu. Potser no vos hàgiu fixat que teniu a les mans el número 199 de la nostra revista. Idò sí, el pròxim número serà el 200, una xifra rodona, acabada en dos zeros, que infon un cert respecte i que mereix qualque celebració especial. No sabem encara quina serà, però pensam que la millor manera de festejar-ho seria continuar molts anys més, modestament i renovadament, amb la tasca d'ES SAIG.

LA NOSTRA PORTADA: La postal de la nostra portada ens mostra com era l'entrada al Santuari de Cura l'any 1919. Segur que la trobareu curiosa. Però, a més, ens serveix per recordar-vos que a les pàgines interiors trobareu informació sobre el Festival de Música de Cura, que des de fa uns anys s'ha extès als pobles del Pla de Mallorca.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida

Revista mensual. D.L.P.M. 495/80

Domicili: Rei, 1. Algaida.

Tf: 66 50 42 / 27 25 76

Fax 66 56 79

Imprimeix: Tirrena, SA. Manacor

Tf 55 52 12

Dirigeix: Delfi Mulet

Administra: Directiva de l'Obra Cultural

Col·laboren: Victor Andreu, Biel Bibiloni, Jaume Falconer, Miquel Fiolet, Jaume Jaume, Catalina Martorell, Miquel Molleta, Antònia Ma. Mulet, Joan Mulet, Pere Mulet, Victor Mulet, Xesc Oliver, Biel Sastre, Miquel Serra, Joan Trobat, Guillem Vanrell, Agrupació fotogràfica d'Algaida.

ES SAIG només es responsabilitza de l'Editorial.

CALAIX DE SASTRE

QÜESTIÓ DE NASSOS

"*Io voglio una donna!*", cridava repetidament amb desesper, enfilat dalt d'un arbre, un dels personatges masculins d'*Amarcord*, la gran pel·lícula de Fellini. "Vull un tema!", s'esgargamella impotent la meua inspiració (?), eixuta com el rostoll a causa de la sequera. L'estiu és l'adormidor dels esperits, diuen. I potser tenguin raó. Fins que una notícia de premsa m'ha picat amb la mateixa traïdoria i nocturnitat que els moscards primerencs.

"Tothom sap que una cosa és impossible i llavors arriba un imbècil que no ho sabia, i ho fa". La cita, l'ha recollida Nèstor Luján a *Les Tres Glorioses*, una de les seves novel·les. Tothom sap que és impossible del tot aconseguir que una depuradora no faci pudor, sobretot a l'època de les calorades; prou que ens ho han recordat els tècnics i polítics del noble ram de les depuradores, quan així (els) convenia. Fins que arriba el rei de tots els reis de la Terra fent el paper d'imbècil ignorant, i fa possible el miracle. Bé, potser aquest, el miracle, finalment no s'hagi produït perquè escric aquest paper una setmana abans de l'arribada del Mag d'Occident. ¿Recordau el llumeneret blau llunyà i inabastable que encalquen els personatges de les rondalles com a símbol de l'ideal, de la felicitat? Idò les nostres autoritats ja han fet públiques les seves intencions d'arribar en aquesta mena de llumeneret blau que és la merda sense pudor.

Ens tenen tan acostumats a la tirallonga de renúncies encadenades dels ideals que eren tan irrenunciables, deien, que no deixa de sorprendre'ns aquest canvi sobtat de lluita per la utopia, per la il·lusió. Centenars de nassos, mallorquins i forans, comproven cada dia, quan circulen per l'autovia de l'aeroport, que efectivament és impossible del tot que una depuradora no faci mala olor. Tenint en compte la varietat de procedències dels humans que passen per aquell punt, la depuradora serveix per demostrar que tots els nassos del món són iguals davant la llei física de la facilitat de penetració que tenen els gasos pudents. Millor dit, quasi iguals: està ben comprovat que els habitants dels països rics tenen el nas més fi i sensible a les pudorades que els desgraciats dels països pobres.

La previsió és d'una lògica aclaparadora. Si milers de persones han arrufat el nas en passar per la depuradora que hi ha a l'entrada de Palma, ¿què faran en passar-hi el Senyor i la Senyora Clinton, màxims mandataris del país més ric d'aquest món i de tots els mons que es fan i es desfan? Contestin, per favor. Arrufaran els seus nassets, és clar! Amb la qual cosa, sabut el gran nivell de coneixements geogràfics sobre la resta del món que solen demostrar els nord-americans en general, és ben possible que els il·lustres visitants es creguin haver arribat a Bombai, que l'edifici de GESA és el Taj Mahal, que el bou de Veterano és un *beautiful example* de vaca sagrada i que el Tibet ja no és el que era, perquè el *dalai-lama* Senyor Matas no tan sols no duu el cap rapat, sinó que sembla un model publicitari de la brillantina.

Evitem les confusions, doncs. I recuperem l'ideal que mai no havíem d'haver perdut. La depuradora ja és possible que no faci pudor. I quins nassos que tenen les nostres autoritats.

En Calaix i Desastre

M'HAN DIT QUE DIUEN

Ja s'ha acabat l'escola i tant els al.lots com els mestres n'estan ben contents. Però n'hem sentit d'altres que també hi estan de contents: tots els qui han de passar pel carrer de la Ribera a hores d'entrada i sortida d'escola, que diuen que és un merder de cotxes de mares que acompanyen els seus nins i nines i que fan impossible transitar per allà. I a Sa Plaça també es notarà ja que els dos o tres autocars que a les 8 del matí van cap a Lluçmajor, a l'Institut, tenen els seus problemes per carregar els al.lots i partir: són molts els motius perls quals s'organitzen embussos, ja de bon matí.

I a més de les escoles, també s'ha acabat el futbol, tant regional com nacional, és a dir, televisat. "A la fi", diu molta gent. Però també hi ha qui es quedarà sense tema de conversa, i tendran un grapat d'hores buides que passaven davant el televisor. Quan començaren a televisar tants de partits (hi ha hagut setmanes de partit diari), la gent pensava que fins i tot els més futbolers se'n cansarien. Idò no. Molts se n'han cansat, però encara n'hi ha molts que els s'empassolen tots, els partits. Per cert que un, que no és gens futbolero, quan sentí tots els coets que amollaren el dia que el Madrid es va proclamar campió, va comentar que ho haurien de fer coincidir amb la revetlla de Sant Jaume, o de les festes de Pina, i així ens estalviariem un grapat de duros en focs d'artifici. I els mallorquinistes estan d'enhonorabona després dels partits de promoció: amb el Mallorca a primera segurament el veurem amb més freqüència als partits televisats

El que no s'ha acabat, encara, és el torneig de Futbol 7 que des de fa moltes setmanes arreplega una gentada al camp de futbol cada vespre. Ens han dit que hi ha una quinzena d'equips participants i cada un d'ells té més d'una dotzena de jugadors; si hi afegim qualche aficionat, que també hi van, veureu que són molts els qui es troben al camp, més que als partits de l'equip de Regional durant tota la temporada. És clar que els del Futbol 7 molts de vespres sopen al mateix camp, i això fa que l'ambient sigui més animat.

Pel que comentava un que va veure el programa de les festes de Pina, del primer cap de setmana de juliol, s'està fent un planter de tennistes que dins un parell d'anys farà "furor". Cada dia hi ha un grapat de partides: dobles, simples, infantils, adults, veterans... Sembla impossible que un poble com Pina pugui tenir tants de jugadors. I que per aquest comentari sense malícia no s'enfadin als pineros, als quals desitjam unes bones festes.

L'estiu ja és aquí, encara que ha començat suau, amb fresca, sense aquella calor tan forta que molts d'anys feia devers Sant Pere. I ja han començat aquelles simpàtiques tertúlies a la fresca, on hi caben tots els comentaris i on es parla de tot i molt, sense mirar prim. A més de les tertúlies, també han començat les passejades o caminades pel poble i pels afores, no sabem si per eliminar greixos, per recepta dels metges o senzillament per estirar les cames. El que no sabem si ja estan en marxa són els sopars a la fresca, de pa amb oli o trempó, que compten amb tants d'aficionats.

Un que va anar per la farinera, a la Cooperativa, va trobar que hi havia molt de moviment d'obres. S'ha parlat de molts de milions i la gent, sobretot els cooperativistes, estan una mica endarrer de veure com acabarà tot. Hi ha que dir, de totes maneres, que, pel que ens han dit, aquest interès dels socis no es va manifestar a l'Assemblea on, dels més de setanta socis, no n'hi

havia ni una vintena, comptant els directius. Ens han dit que a l'Assemblea hi hagué diversitat d'opinions, però això és bo sempre que es faci de forma civilitzada. El que queda clar és que, malgrat les obres, enguany també hi haurà dinar. El que haurien de fer és avançar-lo i fer el dinar devers Sant Isidre, quan no fa tanta calor.

Les obres de la reforma de la Casa de la Vila suposam que estan acabades, i ben acabades; la primera fase naturalment, ja que el cartell que hi ha defora ho diu clarament: finalització MAIG de 1997. Com que l'adjudicació es va concedir per una millora en el plaç d'execució (com ens va deixar ben clar l'Ajuntament en dues planes d'ES SAIG fa un parell de mesos), és de suposar que s'haurà vigilat l'exacte compliment dels plaços fixats.

Sentírem un mestre d'obres algaidí que s'exclamava fort sobre la forma que té el nostre Ajuntament de fer certes coses, relacionades amb les obres. El passat divendres dia 27 de juny va rebre, ell i tots els mestres d'obres, un escrit de l'Ajuntament en què li "recorda" que el proper dia 1 de juliol s'acaba el plaç per presentar les pliques per participar a la subhasta per la segona fase de les obres de reforma de la Casa de la Vila. No queda massa temps per preparar i presentar tots els papers dins el termini... La resposta per part de les autoritats, suposam, és clara: tots ja ho sabien, que el plaç acabava dia 1 de juliol. Però, deia aquest professional, si ho volen "recordar" que ho facin amb un temps prudencial, o que no facin res, que així haurien quedat més bé, perquè, tal com han obrat, és com si ens volguessin dir que l'obra ja està adjudicada i que aquest escrit és "per complir l'expedient".

A lo millor valdria més no parlar-ne, de Sa Plaça, no sigui cosa que qualcú s'enfadi. Però ja que hem començat... L'altre dia va sortir un comentari a un Diari, una nota no gaire clara on el PP d'Algaida manifestava el seu desacord amb certs detalls de la reforma i donava unes solucions. Fins aquí molt bé: expressen la seva opinió i apunten unes millores al que hi ha fet en aquests moments. Però l'endemà mateix, al mateix Diari, el nostre batle responia als comentaris intentant aclarir alguns punts (però sense aconseguir-ho massa) i acabava dient textualment: "El PP ha d'anar alerta a parlar d'aquest assumpte". Es pot veure, en la frase, un cert to d'amenaça?

I acabarem desitjant a tots els algaidins unes bones Festes de Sant Jaume, que ja són aquí. Molts d'anys a tots.

UN SORD

Comunicat del Batle d'Algaida

Benvolguts/des veïns/veïnes,

Les festes d'estiu ja són aquí; les de Pina ben enmig i les de Sant Jaume darrera el primer cantó.

Amb la flaire de l'alfabaguera omplint els carrers del poble, els algaidins i algaidines començarem les festes, això vol dir fer bulla, disfrutar, compartir la festa, en definitiva oblidar els nostres problemes i les nostres diferències.

Acostarem la festa a la plaça del poble, aquesta any canviada: estrena una nova cara. Serà per dir-ho d'alguna manera la seva "inauguració", obra aquesta que és el principi d'un projecte, encara verd, per reformar i embellir el casc antic del poble, però que ja s'està fent feina amb els programes dels fons europeus per aconseguir el seu finançament.

La reforma de la Casa de la Vila i del carrer de s'Estació són altres projectes que s'han duit a terme durant aquest any seguint les línies marcades a l'apartat anterior. També, els tres cementiris del municipi són objecte de projectes d'embelliment i ampliació i s'han aprovat obres a les instal·lacions esportives: electrificació i il·luminació de les pistes polisportives de Pina i reforma de la pista polisportiva de ses Escoles.

No cal dir que amb una cosa si que anam enderrarits, la planificació urbanística del municipi. Aquesta ha de ser seriosa i responsable, mirant les necessitats reals de tot el poble, però sempre conscients de quin tipus de poble és el que volem. Des d'aquest punt de partida i una vegada que ja s'ha aprovat inicialment el Pla Territorial del Pla de Mallorca, l'Ajuntament ja treballa per aprovar definitivament la normativa urbanística.

Vull aprofitar aquestes pàgines per convidar a tota la gent a participar en aquesta tasca, aportant idees, iniciatives i esforços.

I per acabar desitjar a tots els randinos, pineros i algaidins un molt bon estiu, i que quan els trons de la traca de les festes de Randa apaguin la bulla de l'estiu, tots i cadascun de nosaltres hàgim disfrutat i participat dels actes i diversions que l'Ajuntament, amb la col·laboració d'entitats, institucions, comerços i particulars, ha organitzat perquè disfruteu d'uns dies de bauxa i festa. Molts d'anys a tots.

Francesc Antich i Oliver, Batle d'Algaida

L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA informa

RESTAURACIÓ DE LA FAÇANA DE LA CASA DE LA VILA

A la Sessió Plenària del 5 de juny es va aprovar, amb els vots favorables del Grup Socialista i del PSM i l'abstenció dels regidors del Grup Popular i del Regidor Independent, el projecte per a la reforma i neteja de la façana de la Casa de la Vila. El cost del projecte és d'1 396 776 PTA.

En un principi es va demanar la sol·licitud per incloure aquest projecte en el Pla Mirall, però no ha estat possible la seva subvenció per part del Govern Balear per la qual cosa serà finançat íntegrament per l'Ajuntament d'Algaida.

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA

A la mateixa Sessió Plenària es va acordar, amb els vots favorables del Grup Socialista, PSM i Independents i l'abstenció del Grup Popular, mantenir les mateixes quotes de matrícula i de mensualitat del curs passat per al curs 1997-98 i el descompte d'un 20% de les mensualitats per a les famílies nombroses.

ESCOLETA MUNICIPAL INFANTIL

Amb els vots favorables del Grup Socialista i del PSM i l'abstenció del Grup Popular i del Regidor dels Independents es va aprovar, a la Sessió Ordinària del mes passat, augmentar un 20% per la qual cosa el preu de les quotes mensuals queda fixat en 12 000 PTA, i el descompte d'un 20% de les mensualitats per a les famílies nombroses.

VACUNACIÓ ANTIRRÀBICA

El proper dissabte dia 19 de juliol, d'acord amb la normativa sanitària vigent, l'Ajuntament d'Algaida durà a terme una campanya de vacunació antirràbica de cans i moixos a partir de 3 mesos.

El manescal encarregat de la campanya és el Sr. Antoni Munar

Casas i el preu de la vacuna, d'acord amb els criteris del Col·legi Oficial de Veterinaris, és de 2.000 PTA.

Les vacunacions tendran lloc dissabte dia 19:

A Algaida: de les 11'00 a les 13'00 a l'antic Escorxador Municipal.

A Pina, de 19'00 a 20'00 hores al Pes Municipal.

A Randa, de 17'00 a 18'00 hores a la Plaça de l'Església.

És precís recordar que és obligació del propietari de cans i de moixos tenir la targeta sanitària degudament actualitzada, obligació que tant es pot complir dins aquesta campanya com acudint al veterinari que cregueu més convenient.

BIBLIOTECA MUNICIPAL I PUNT D'INFORMACIÓ JUVENIL

Durant el mes d'agost, la Biblioteca Municipal i el Punt d'Informació Juvenil d'Algaida romandran tancats al públic. Es tornaran a obrir dimarts dia 2 de setembre.

CONSORCI D'AIGÜES

El Consorci d'Aigües del Pla de Mallorca ha renegociat el contracte concessional que té amb l'empresa Cadagua, ja que l'aplicació estricta de l'esmentat contracte duia a un augment il·lògic de les tarifes per causa de no complir-se els objectius de la Junta d'Aigües.

La renegociació contractual inclou entre d'altres, la implantació de les tarifes progressives, la possibilitat d'implantar una tasa pel clavegueram, l'augment del preu de l'aigua a sòl rústic, etc.

Festes de sant Jaume

1 9 9 7

AVANÇ DEL PROGRAMA

PRE-FESTES

Diumenge, 13 de juliol

A partir de les 15,30 hores. **3a Marató Fotogràfica d'Algaida.** Organitzada per l'Agrupació Fotogràfica d'Algaida. A sa Plaça. Programes a part.

De dilluns 14 a divendres 18 de juliol

A partir de les 19,00 hores. **Torneig de Voleibol 2x2**, categories masculina i femenina. A la pista polisportiva de ses Escoles. Organitzat pel Club Voleibol Algaida.

Divendres, 18 de juliol

A les 22,30 hores. Representació de l'obra dramàtica del segle XVI, *Representació de la Mort* de Francesc d'Olesa i Santmartí, a càrrec del grup de teatre M..., a l'església.

Dissabte, 19 de juliol

A les 11,30 hores. *Titoieta Ràdio (108FM)* emetrà un programa especial dedicat a les Festes de sant Jaume 1997.

A les 22,30 hores. Representació de l'obra dramàtica del segle XVI, *Representació de la Mort* de Francesc d'Olesa i Santmartí, a càrrec del grup de teatre M..., a l'església.

Diumenge, 20 de juliol

A les 22,00 hores. Al pati del casal Pere Capellà, **concert de la Banda de Música d'Algaida.**

Dilluns, 21 de juliol

A les 19,00 hores. **Finals del Torneig de voleibol 2x2.** A la pista polisportiva de ses Escoles.

Dimarts, 22 de juliol

A les 20,30 hores. **Final del III Torneig de Futbol-7.** Després del partit entrega de trofeus del III Torneig de Futbol-7 i del Torneig de voleibol 2x2. Al camp municipal es Porrassar.

A les 21,30 hores.- **Festa de l'Esport.** Al camp municipal es Porrassar.

Dimecres 23 de juliol

De les 10,00 a les 13,00 hores. **Taller de Caps-grossos** per als nins i nines. Organitzat pel Grup d'Esplai Burot d'Algaida. A ses Escoles.

A les 22 hores. **Cinema.** *La Vellesa Activa. El món del cinema.* La visió cinematogràfica de Gabriel Mayans. Acte patrocinat per la Fundació "La Caixa".

FESTES

Dijous, 24 de juliol. Sa Revetla

De les 10,00 a les 13,00 hores. **Taller de Caps-grossos** per als nins i nines. Organitzat pel Grup d'Esplai Burot d'Algaida. A ses Escoles.

A les 10,30 hores.- Jornada de portes obertes del Ràdio Club Algaida. Al casal Pere Capellà.

A les 18,00 hores.- Al camp municipal *Es Porrassar*, **presentació del nou equip de Futbol Femení. Partit entre el C.E. Algaida i un potent equip.**

A les 19,00 hores.- Cercaviles amb els caps-grossos acompanyats de la Banda de Música d'Algaida.

A partir de les 19,30 hores. Inauguració de les següents exposicions:

- **Exposició d'Imatges Antiques d'Algaida.** Inicativa de l'Associació de la Gent Major d'Algaida amb la col.laboració del Consell Insular de Mallorca.

- **Exposició** de les fotografies de la 3a Marató Fotogràfica. Al casal Pere Capellà.

- **Exposició** de pintures de Jaume Oliver Gornals (de can Torres) al local de la Delegació d'Algaida de l'Obra Cultural Balear (Carrer del Bisbe, 4).

- **Obertura de la Titoieta Boutique** amb la presentació d'una nova camiseta dissenyada per Jaume Falconer. Al carrer del Bisbe, núm. 2 (antiga carnisseria de can Bessó).

A les 20,00 hores. **Els Cossiers faran el quadrat.**

A les 22,30 hores. **Concert de la Banda de Música d'Algaida.** A sa Plaça.

A les 00,00 hores. Rodelles a sa Plaça.

A les 00,00 hores. **Berbena** a ses Escoles amb:
ORQUESTRA COCKTAIL
AMIGOS i BEATLES ANTHOLOGY

A la 1,00 hores. **Focs Artificials** a ses Escoles, a càrrec de Pirotècnia Jordà de Lloret.

Divendres, 25 de juliol. Sant Jaume

A les 6,00 hores. **Alborada** pels xeremiers d'Algaida. Berenada popular, ensaimada i gelat (obsequi de Guillem Cerdà).

A les 11,00 hores. **Missa de Festa.** Els Cossiers ballaran l'Oferta. En acabar, amollada de coloms a càrrec del Club Colombòfil d'Algaida i danses dels Cossiers a sa Placeta de l'Església.

A les 18,30 hores. Presentació dels equips de futbol base del C.E. Algaida. Al camp municipal *es Porrassar*.

A les 19,00 hores. Al camp municipal *es Porrassar*, presentació de l'equip de 1a Regional. Partit de futbol entre els equips:

C.E. MONTUÏRI
C.E. ALGAIDA

A les 22,30 hores. **TEATRE.** Representació de l'obra **Pagesos i ciutadans**, original de Catalina Rigo, pel grup de Teatre ES PORRASSAR. A sa Placeta des Sitjar.

Dissabte, 26 de juliol. Santa Anneta

A les 11,00 hores. **Futbol Infantil.** Entre el C.E. Algaida i un potent equip. Al camp municipal *es Porrassar*.

A les 12,00 hores. **Carreres de Joies, cucanyes i altres entreteniments** per al·lots i al·lotes a sa Plaça, organitzades per l'Associació de Pares i Mares d'Alumnes.

A les 15,30 hores. **XXXVIII Gran Premi Ciclista Algaida**, organitzat pel Club Ciclista "A Poc a Poc". (Programes a part).

A les 22,30 hores. A sa Plaça. **Ball de Bot** amb el grup **AL- MAYURQA**.

A les 00,00 hores. A sa Plaça. **Lliurament dels premis** de la 3a Marató Fotogràfica d'Algaida i del

IV Premi Santa Anneta de Cultura i Llengua Catalanes, atorgat per Títoieta Ràdio.

A les 00,30 hores. A sa Plaça. **Berbena** amb els grups:

PA AMB OLI BAND I ORQUESTRA
CRYSALIS

Diumenge, 27 de juliol

A les 10,00 hores. **Futbol - 7** entre els equips C.E. Algaida i un potent equip. Al camp municipal *es Porrassar*.

A les 11,30 hores. **Futbol - 7** entre els equips C.E. Algaida At i un potent equip. Al camp municipal *es Porrassar*.

A les 16,00 hores. **Gran Tirada Local al Colomí**, a Binicomprat, organitzada per la Societat de Caçadors d'Algaida. (Programes a part).

A les 17,00 hores. **Futbol Cadet** al camp municipal *es Porrassar* entre el equips C.E. Algaida i un potent equip.

A les 17,30 hores. Al casal Pere Capellà, **IV Torneig d'Escacs de Partides Ràpides** organitzat pel Club d'Escacs d'Algaida.

A les 19,00 hores. **Futbol Juvenil** al camp municipal *es Porrassar* entre els equips C.E. Algaida i el un potent equip.

A les 19,30 hores. **Animació Infantil.** (Acte patrocinat per SA NOSTRA). A sa Plaça.

A les 21,30 hores. A l'Església. **Concert d'orgue i de la Coral de Castellitx.** Tocarà l'orgue, acompanyant l'Orfeó, Arnau Reinés.

A les 23,00 hores. A sa Plaça **lliurament dels premis** del Torneig Infantil d'Escacs.

A les 23,30 hores. A sa Plaça **actuació** del grup musical:

HAVANERES

Rom cremat per a tothom.

A la 1,00 hores. **TRACA FINAL I FI DE FESTA.**

Aquest programa és provisional i, per tant, es poden produir canvis. Us pregam que confirmeu els actes i els horaris als programes oficials.

MOLTS D'ANYS A TOTS!

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL BALEAR Delegació d'Agaida

ACTIVITATS FESTES DE SANT JAUME 97

Exposició de Pintures de Jaume Oliver Gornals "Torres", al nostre local del carrer del Bisbe, número 4.

Inauguració: dia 24 de juliol a les 19 h.

SOPAR COMMEMORATIU DEL VINT-I-CINQUÈ ANIVERSARI DE L'OCB

Un dels actes que volem celebrar amb motiu del nostre **vint-i-cinquè aniversari** és un sopar al qual ens agradaria que assistissin tots els socis i totes les sòcies de la Delegació d'Agaida de l'Obra Cultural Balear, i així commemorariem aquest esdeveniment tots plegats.

Creim que val la pena de fer una mica de festa per recordar tots aquests anys de lluita continuada a favor de la llengua catalana i de la cultura del nostre poble, i també per agafar ànims amb la intenció de continuar endavant, com a mínim, uns altres vint-i-cinc anys. Aquest sopar, el farem a **Gràcia, divendres dia 29 d'agost de 1997** a les 21 hores. El preu és de 3000 PTA.

25 ANYS OBRA CULTURAL BALEAR ALGAIDA

Per poder fer una previsió de places, necessitam que vos hi apunteu. Ho podeu fer a: Antònia Ma Mulet (tel. 12 55 16), Joan Mulet (66 50 40), Catalina Martorell (66 52 61) o Jerònia Cañellas (66 52 49).

No cal ni dir que vos hi esperam a tots i totes!

el racó de la glosa

DOS PREMIS MÉS PER A EN JAUME TOLEDO

QUANTS D'AMORS HAUREU VIST NÉIXER

(Aquesta composició ha guanyat el segon premi del XXV Certamen Poètic "Verge de Consolació" de Sant Joan)

Els camps ben vestits de flors.
L'herba oneja, té juguera.
De goig boten nostres cors.
Esclata la primavera
i esperam tots bona xeixa
d'aquesta anyada que creix.
Quants d'amors haureu vist néixer
a la festa del pa i peix.

Ja l'antiga escalonada
de pedra amb els seus xiprers,
convida a donar conrada
als sentiments vertaders
i donau consol, no queixa,
si dèbils feim qualque esqueix.
Quants d'amors haureu vist néixer
a la festa del pa i peix.

Al mirador se sent l'oratge
sa i pur de tot el rodó.
T'amara tot de paisatge
contemplar cada racó
i una gaubança et deixa
que t'alleugera el teu feix.
Quants d'amors haureu vist néixer
a la festa del pa i peix.

L'amor dels santjoaners
per Vós, no es pot descriure.
Els que venim volanders
trobam aquí el goig de viure.
I per la nostra fe créixer
Verge Santa, Vós sou l'eix.

Quants d'amors haureu vist néixer
a la festa del pa i peix.

Jo també al cim de Solanda
acudesc any darrera any.
Enc que véngui d'altra banda
aquí no em sent gens estrany,
i ma fe amb Vós mai s'esqueixa,
seguesc essent el mateix.
Quan veureu mon amor néixer
a la festa del pa i peix?

Jaume Juan Bonnín
9 de març de 1997

ENAMORAT

Quan a prop de tu jo pas,
com me batega es meu cor.
De bellesa ets un tresor
i tu sols no me fas cas,
però jo no arruf es nas,
amb tu seguec empenyat.
Estic tan enamorat,
tan molt, que si me volies
jo faria tots es dies
per tu s'ullastre esbrancat.

(11 de maig de 1997)

Glosa guanyadora del cinquè premi del VII Concurs de Gloses del diari "Última Hora". Les gloses havien de ser dècimes i fer menció d'una d'aquestes tres dites mallorquines:

- "Ja tenim la Seu plena d'ous"
- "És un paner foradat"
- "Fa s'ullastre esbrancat"

SABEU **ON** ÉS?

Aquest portal és l'element d'accés a una casa del nostre casc urbà més antic, encara que, segons les aparences, el seu frontis degué ésser reformat a la primera meitat d'aquest segle. És curiosa la doble obertura a les portes clavetejades amb una ànima central fixa.

El diccionari ens defineix el **portal** com: "Porta principal d'entrada d'un edifici" o "lloc d'accés a una edificació, poble o ciutat" (quan estaven voltats de murades). El portal també pot ésser "l'esglaió de pedra de la porta, que sol ser d'una sola peça". Generalment s'aplica la paraula portal a tota obertura per on es pot entrar a peu pla en una cambra o qualsevol altra dependència. "*Prendre portal*": anar-se'n d'una casa. El **portaler** o **portalà** era l'encarregat de guardar o de tancar i obrir les portes d'una ciutat, d'un palau o altre edifici públic.

Topònim: "*Es Portal del Rei En Jaume*": Antiga porta, avui tapiada, del castell de Capdepera; actualment s'hi entra pel portal dit de la torre de Sa Boira. "*Es Portalot*": possessioneta del terme de Sa Pobla, entre Son Manyo i Sa Canova Vella.

Llinatge: *Portal*, existent a Lleida. També hi ha la variant plural *Portals*, estesa per Berga, Barcelona, Castelló de la Plana, etc.

Refranyer: "*No hi ha més mal pas que es d'es portal*": Vol dir que per a començar un viatge o una empresa, la dificultat més grossa és la partida. "*Qui no entra pel portal, sol sortir per la finestra*": Vol dir que les accions il·legals o mal fetes, solen acabar malament. "*Mostrar el portal a algú*": Manera contundent i clara de dir als visitants indesitjables que se'n vagin.

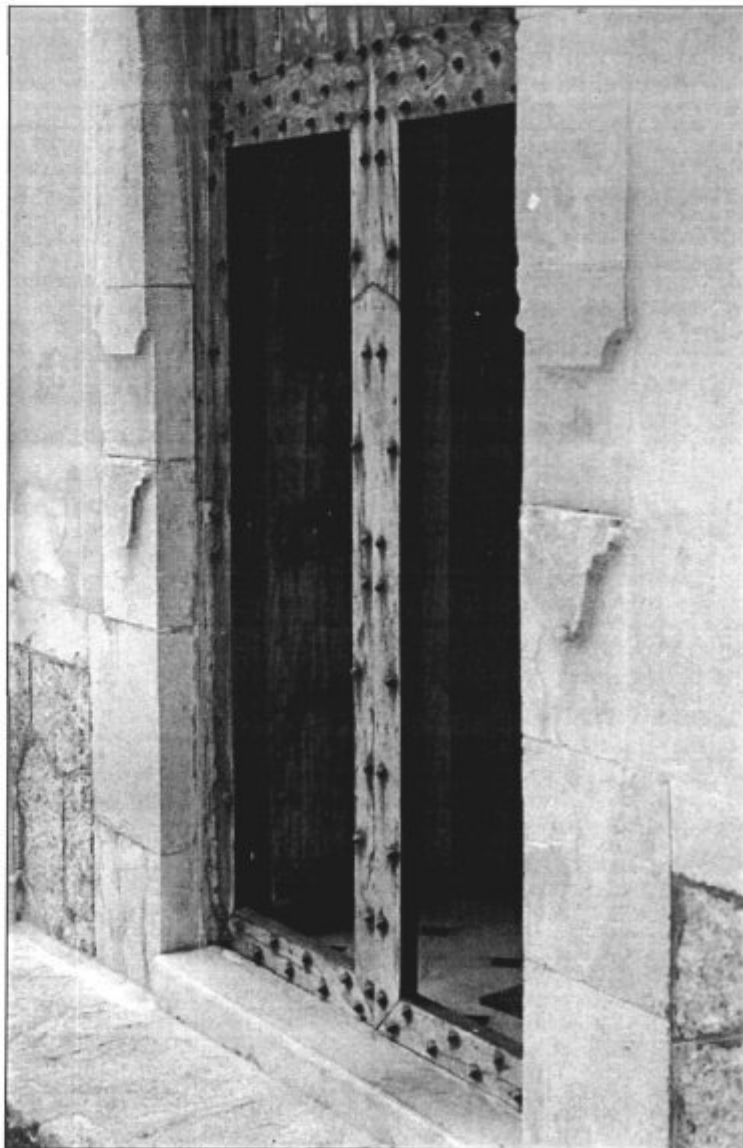
Cançó:

L'amo'n Jaume d'Es Rafal
i sa madona Antonina
ja no passen pes portal;
mos ho hadit na Catalina.

Pista: Es troba situat aquest portal a un carreró que no fa molt ha canviat el sentit de la circulació, prop d'un local on la gent enguany hi practica el ball de bot.

Solució del mes passat: Les ruïnes que vos mostràvem són les de Son Piris, també conegudes com Son Sastre Vell.

M. F.

UNA FOTO ANTIGA...

...que ens serveix d'excusa per recordar-vos el llibre *Història del futbol a Algaida*, de Pere Fullana i Joan Josep Pàez, publicat fa poc pel nostre Ajuntament. La fotografia que avui vos presentam no hi és, al llibre, però sí els seus protagonistes. Són els següents (d'esquerra a dreta): **Toni Móra, Miquel Matxo, Guillem Mindona, Xisco Mudoy, Miquel Bibi, Bernat es Sastre i Toni Mudoy** (drets); **Joan Torres, Miquel Joia, Miquel de Ses Canyes, Colau Ferrer i Jaume Coent** (acotats).

...I UNA ALTRA DE MODERNA

Per sort, amb els alumnes actuals de l'Escola de Música d'Algaida en podríem fer un grapat, d'equips de futbol. Conseqüència: no disposam d'espai suficient perquè hi surtin tots i totes, a la foto. Aquesta greu dificultat l'hem tractada de solucionar retratant-ne els professors, que són més poquets. Quedi clar, emperò, que la felicitació per l'èxit dels concerts de cloenda del present curs, celebrats a finals de juny passat, la feim extensiva a tothom: alumnat i professorat. Aquests darrers són: **Emili Robles, Esther Barceló, Francisca Vallespir, Teresa Miquel, Xisco Ramis, Maria Antònia Vallespir i Biel Torres**.

FESTIVAL DE CURA, AVUI TAMBÉ FESTIVAL DEL PLA DE MALLORCA

Amb el nom de Festival de Música del Santuari de Cura nasqué aquest esdeveniment amb la finalitat de crear un escenari pel qual desfilarien personalitats de l'art musical de vàlua internacional i amb els propòsits, per part dels seus creadors, d'ubicar-lo al Pla de l'illa. Corria l'any 1988 quan Antònia Sitjar, en aquell temps regidora de Cultura de l'Ajuntament d'Algaida, va veure satisfets els seus desitjos que molts d'anys abans venia somiant. Va aconseguir envoltar-se de persones com Gabriel Sales, en aquelles dates Batle d'Algaida, de Tomeu Pastor, Prior del Santuari de Cura, Tomeu Poquet, llavors president de la Federació de Corals de Mallorca i Joan Moll, prestigiós pianista. Aquestes cinc persones formaren la primera junta i el 3 de juliol de 1988 l'orquestra Ciutat de Palma, juntament amb la Coral Universitària dirigida per Joan Company, amb música de F. Schubert, obrí l'escenari sobre l'esplanada i jardins de l'interior del Santuari de Cura.

L'encert de la idea quedà ben prest solidificada per l'aval de col.laboració i patrocini per part del Govern Balear, Consell Insular de Mallorca, les Caixes respectives i l'Ajuntament d'Algaida en acollir els desitjos dels fundadors, d'acostar més al poble del Pla la música clàssica, ja que altres festivals (Pollença, Deià, Valldemossa, Bunyola) estaven ubicats a la Serra de Tramuntana o a Palma (Bellver).

Els sis primers anys, es a dir fins a 1993, el Festival, que modificaria lleugerament el seu nom denominant-se "Festival Internacional de Música al Santuari de Cura", continuà el seu desenvolupament anant a més any rera any, contractant renombrats artistes com la desapareguda pianista russa Valentina Kamenikova o el nostre Ramon Coll, pianista de prestigi similar, Misha Dichter, Dimitri Baskirov,

Catedràtic del Conservatori de Moscou, o també el guitarrista clàssic Ernesto Bitetti, entre d'altres.

Antònia Sitjar, que des del primer dia es responsabilitzà amb el càrrec de Presidenta, es va proposar, després de moltes reflexions, aventurar-se a seguir altres camins encara més avantatjats pels melòmans i aficionats en general de les localitats que conformen el Pla de Mallorca. Sense renunciar de tot als privilegis del Santuari de Cura, ja que la

Effigies ac descriptio montis Rande.

cloenda sempre es fa al mateix lloc, amb el patrocini dels Ajuntaments respectius, des de 1994 el Festival ha baixat als temples dels pobles del Pla portant la música clàssica fins als peus del propi aficionat, celebrant concerts a Algaida, Ariany, Costitx, Lloret de Vistalegre, LLubi, Maria de la Salut, Montuïri, Petra, Porreres, Sant Joan, Santa Eugènia, Sencelles, Sineu i Vilafranca de Bonany. Tot això suposa un esforç més dels organitzadors que, això si, queden atenuats i compensats amb la nombrosa assistència popular dels veïns de cada una de les viles on tenen lloc

aquests esdeveniments musicals.

I així, tots aquests pobles del Pla han gaudit del privilegi de presenciar actuacions a caseva de conjunts com la Capella Mallorquina, la Coral Universitària, Cor de Cambra "Estudium", la Camerata "Sa Nostra", el Cor de Cambra de la Universitat de Portland dels Estats Units, l'Orquestra de Cambra de Leningrad, o també d'individualitats tan famoses com l'arpista internacional Marielle Norman.

Així mateix, també donam possibilitats a joves intèrprets illencs, mallorquins, menorquins i eivissencs, perquè puguin també aportar el seu gra d'arena, i a la mateixa vegada dona'ls possibilitats de que se'ls conegui, motivant-los perquè puguin seguir amb força el seu comès pel camí de l'art. Donam també a conèixer els compositors mallorquins. Mallorca ha donat molts bons compositors i per desgràcia molt poc coneguts per nosaltres, els mallorquins Joan Maria Tomàs, Toni Torrandell, Toni Mateu, Baltassar Samper, etc..

No podem deixar d'anomenar, alhora que els donam les gràcies per la seva continuada col.laboració, al President de la Mancomunitat Antoni Pascual i als responsables de la secció de cultura Andreu Mates i Margalida Miquel.

I així es van consolidant aquestes cites anuals al Pla per desitjos dels propis pobles que no vacilen en apreciar la seva ventura d'escoltar en viu conjunts orquestrals i virtuoses de diferents instruments amb qualitat clarament demostrada. Es prova per la nombrosa assistència que s'encertà de ple quan es canvià el rumb del Festival.

*EN ELS DEU ANYS DE LA SEVA FUNDACIÓ,
EL COMITÈ FUNDADOR DEL FESTIVAL
INTERNACIONAL DE MÚSICA A CURA.*

**PROGRAMA FESTIVALS INTERNACIONALS DE MÚSICA CLÀSSICA
A CURA I PLA DE MALLORCA 1997**

DATES: Del dissabte 19 de juliol fins al diumenge 14 de setembre de 1.997.

Dissabte 19 de juliol	Orquestra Simfònica de les Balears a PETRA
Dissabte 2 d'agost	Cor Jove Nacional de Noruega a SANTA EUGÈNIA
Diumenge 10 d'agost	Camerata Sa Nostra i Claire Marie Le Guay (piano) a LLORET
Divendres 15 d'agost	Quartet de Cordes i Clarinet "Walasek" (Polònia) a SINEU
Diumenge 17 d'agost	Kristien Roels (violí) i Boguslaw Jan Strobel (piano) a PORRERES
Diumenge 24 d'agost	Xantal Mathieu (arpa) i Xavier Relaz (flauta) a MONTUÏRI
Diumenge 7 de setembre	Cross Over Palma Ensemble a MARIA DE LA SALUT
CLOENDA:	
Diumenge 14 de setembre	"Art Corale" Cor Ortodox de Rússia a CURA

EN PEDRO ISERN

El nostre amic Pedro ens ha deixat, però l'amistat que tenim amb ell queda per a sempre amb nosaltres.

Cada any ens hem reunit sa quinta del 59 i ho hem celebrat amb un sopar. En Pedro no hi faltava mai; ara tampoc faltará el seu record: el seu somriure estarà present enmig de nosaltres.

Déu l'ha cridat molt jove, està en bones mans. Tot el que ells estimava ho tendrem present per poder continuar estimant-ho.

Quintos-59

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

DEFUNCIONS

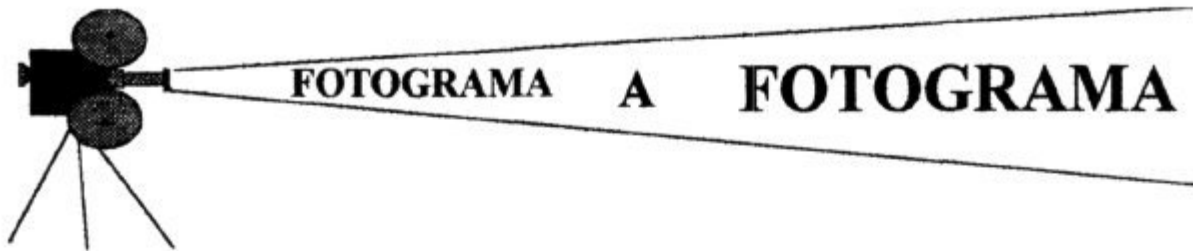
Margalida Trobat Mas. Va morir dia 12 de juny a l'edat de 89 anys.

NAIXEMENTS

Mateu Parets Oliver, fill de Joan i Rosa Maria. Va néixer dia 11 de juny.

Guillem Xavier Ivars Vanrell, fill de Francisco Javier i Maria del Pilar. Nasqué dia 18 de juny.

Maria Noguera Sastre, filla de Jaume i Coloma. Va néixer dia 23 de juny.

El lloc, un punt imprecís de la sala fosca. L'acció, un raig de llum il·lumina la pantalla i la vida comença a córrer a 24 fotogrames per segon. Acció!!

Ha arribat l'estiu (de fet, ja en duim prop de la meitat) i és hora de posar-se a la fresca, ja sigui a l'ombra d'un pi o amb els peus dins l'aigua. Però n'hi ha una altra manera molt més divertida, sempre i quan vos agradin les pel·lícules. Es tracta, ni més ni manco, que d'aprofitar l'aire condicionat dels cinemes. A més, l'oferta cinematogràfica d'aquest estiu és força atractiva.

Ben aviat, dia 22 d'agost, Steven Spielberg estrenarà a Espanya el seu darrer treball, *Mundo Perdido*, la segona part del *Parque Jurásico*. Els dinosaures tornaran a omplir la gran pantalla d'apassionants aventures plenes d'acció i misteri. Sense dubte, el plat més esperat de la temporada i un dels més atractius als ulls d'un sempre afamagat públic consumidor de crispetes i de pel·lícules baixes en calories. Spielberg ens promet espectacle del bo i uns efectes especials "Hi-Tec" i molts, moltíssims, dinosaures devoradors de tot el que se'ls posi per davant.

Si no sou amants del fantàstic, *Speed 2* és acció pura i dura. Continuació de *Speed*. *Máxima potencia*, Sandra Bullock acompanya Jason Patric, qui substitueix Keanu Reeves, en aquesta aventura no apta per als malalts del cor. Una dona cerca una vida tranquil·la a la vora d'un policia de treball rutinari i senzill. Però tot canviarà, el resultat és, com sempre, que no tot és el que sembla. Ell pertany a un cos d'elit i ella ho descobreix. Per reconciliar-se, tots dos comencen un creuer de plaer. Però les coses canviaran sobtadament. La dirigeix Jan de Bont (*Twister*), director de fotografia holandès i col·laborador de Paul Verhoeven, qui s'estrena en les tasques de direcció amb *Speed*.

I si el que voleu és riure de bon de veres, *Bean*. La fugida cap a la gran pantalla del personatge creat per l'anglès Rowan Atkinson, popular protagonista de la sèrie emesa a TV3, *Mr. Bean*.

Aquests són alguns dels títols que refrescaran les pantalles durant aquest calorós estiu. Sempre hi haurà altres opcions, però des d'aquesta pàgina sempre en recomanem una: el cine.

I per acabar, un recordatori. El passat 3 de juliol es va celebrar el 30è aniversari de la primera projecció d'una pel·lícula en versió original a Espanya. Tres dècades de cinema en versió original subtítolada, una molesta forma de projectar el cinema (ja que ens obliga a llegir el que diuen els actors en la seva llengua, normalment estrangera), però que ens acostava a l'estat pur de l'obra cinematogràfica, no transfigurada pel doblatge. *Repulsió*, dirigida per Roman Polanski, fou la primera pel·lícula estrenada al nostre país en V. O. Va ésser el 3 de juliol de 1967. Molts d'anys!!

Bon estiu a tots. I fins al setembre.

Juliol 97. **Joan Carles Palos**

★
AIR MAIL ★

PINA

FESTES D'ESTIU. Com ha estat norma els darrers anys, enguany també se celebren les festes populars, ara també anomenades d'estiu, el primer diumenge de juliol, així és que els dies 4, 5 i 6 de juliol són les festes de Pina.

Festes de retrobament de tots els pineros, els que viuen al poble i els de fora, així com els dels pobles veïns que solen acostar-se a fer festa amb nosaltres, en especial els algaidins. Enguany el programa de festes du a la portada una foto d'en Pere Oliver, on es veu el portal d'entrada a la clastra de les cases de Son Ribes, obert de pinte en ample, convidant a entrar-hi; així mateix vol significar que el poble de Pina té les portes obertes i vol donar la benvinguda i oferir hospitalitat a tots els que es vulguin acostar a fer festa i a gaudir amb tots els pineros, seran ben arribats i els rebrem amb les portes i els braços oberts, com si es trobassin a casa seva, participant de la festa.

El divendres dia 4 hi haurà finals de tennis aleví i infantil, masculí i femení.

A les 21 h. inici de festes: amollada de coets, capgrossos i cercaviles amb els xeremiers de Pina.

A les 22, ball de bot: Revetlers del Puig d'Inca.

El dissabte dia 5, cucanyes i carreres de cintes. A les 17, tirada local al plat. A les 18, animació infantil pel grup Singlot. I a partir de les 17, finals de tennis dobles adults. A les 18'30, futbol infantil: Pina contra un equip a determinar.

A les 23, berbena a càrrec de les orquestres Cristal i Champagne.

A la 1, revetla de focs artificials per la pirotècnica Jordà.

El diumenge dia 6, a les 11 missa de festa. Després, carreres de joies animades pels xeremiers de Pina. A les 17, finals dobles veterans i individuals adults. A les 19, partit de futbol femení C.E. Algaida-C.D. Sant Jordi.

A les 22, teatre: "Trifulques de gent casada" de Joan Mas a càrrec del grup "Coverbos" de Son Ferriol.

En acabar, traca de fi de festa.

Aquí teniu la salutació que fa en Tomeu Oliver "Seguí":

Cada any vos don es bon dia,
lo mateix vos vull donar,
ja es torna a presentar
la gran festa popular
des nostre poble de Pina.
Però això molt poc canvia,
sempre lo mateix se fa;
però enguany canviarà
perquè es batle veig que està
dispost a fer-la complida.
Lo que deman i voldria
molta pau i cortesia,
que no tenguem cap avaria,
que tots poguem disfrutar
i Sant Cosme i sant Damià
un i altre pregarà
perquè tots poguem passar
ses festes amb alegria.

Dè cada any és un any més
que posam dins sa capulla,
per ses festes farem bulla
perquè es batle mos assegura
que amb això duu interès
per berbena i lo demás
per gastar quatre doblers
és ell qui té sa mesura.
Sa gent serà benvinguda
des poble i foravilers.
No vull demanar res més,
que tenguem sort i ventura,
si el Bon Jesús mos ajuda
podrem creure en l'escriptura
de la fe dels seus papers.
Però es batle després
pot començar a fer un ingrés
perquè rebrà una factura.

NOTÍCIES. S'ha començat la restauració de les pintures dels sòtils de les capelles de l'església de Pina; ja s'ha restaurat una capella i s'està fent feina a una altra; com sabeu n'hi ha quatre. Els treballs els duen a terme dues al·lotes catalanes, llicenciades en Belles Arts i Restauració per la Universitat de Barcelona, que mentres treballin faran posada a la rectoria. Segons ens digueren, les pintures es troben en més mal estat del que es pensaven en un principi, degut sobretot a la humitat que ha provocat l'oxidació de redols o clapes. Així i tot, segons la nostra opinió, la capella restaurada creim que ha quedat molt bé, pareix que estan fent una bona feina. Des d'aquí les animam i sàpiguen que compten amb el recolzament del poble de Pina.

NAIXEMENT. Dia 11 de juny va néixer en Mateu Parets Oliver, fill de na Rosa Maria i en Joan. Enhorabona als pares.

XESC OLIVER

PLUVIÒMETRE

El passat mes de maig el total d'aigua caiguda va ser de n11'3 litres. I durant el mes de juny s'han comptabilitzat 28 litres.

Ja hem comentat altres vegades que aquestes quantitats, sobretot tractant-se de tormentes d'estiu, poden variar molt d'un indret a un altre del nostre terme.. Com sempre, l'estadística que vos oferim correspon al nucli urbà d'Algaida, concretament a l'apotecaria, ja que és una informació que ens proporciona el bon amic Gabriel Martorell.

Solucions als mots encruats.

Horizontals: 1. pedagògica. 2. obaga. rius. 3. cetabse. rt. 4. ani. instar. 5. S. lona. oro. 6. orenetes. L. 7. laretil. Mo. 8. tsar. timrg. 9. ep. or. savi. 10. sàssola. AA.

Verticals: 1. pocalotes. 2. eben. raspa. 3. datilera. S. 4. agà. onerós. 5. gabinet. ro. 6. O. snatit. L. 7. gres. Elisa. 8. II. tos. mà. 9. curar. meva. 10. astrologia.

LEADER II
PLA DE MALLORCA

Impulsem la nostra Economia

La iniciativa comunitària LEADER, donarà ajuts econòmics i assessorament a les següents activitats:

- Formació professional
- Turisme rural
- Petites i mitjanes empreses
- Productes locals
- Millorar el medi ambient

per una comarca de Futur

Presentació de sol·licituds a partir de dia 2 de juny
Primera selecció de projectes dia 30 de juny

Informa't al teu Ajuntament
o a l'oficina del projecte LEADER
Casal Pere Capellà • c/ dels Cavallers, 22, 2n
07210 Algaida
Tel. 66 54 04 • Fax 66 54 83

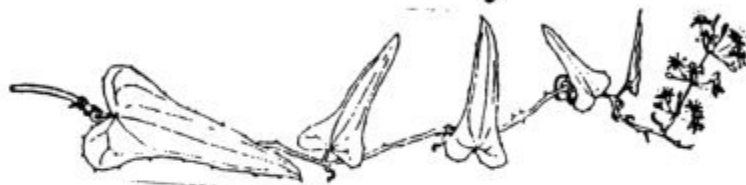
El col·labora

Algaida
Ariany
Artà
Campos
Costitx
Lloret de Vista Alegre
Llubí
Maria de la Salut
Montuiri
Petra
Porreres
sa Pobla
Sant Joan
Santa Eugènia
Sencelles
Sineu
Vilafranca de Bonany

Les nostres plantes

el teix

A molts indrets d'Europa, els teixos actuals són els representants d'antigues poblacions més abundants; a Mallorca no ho sabem amb certesa, però és probable que antigament fos més estès que en l'actualitat. La rica toponímia és indicadora de la seva presència: puig des Teix, la font del Teix, la serra dels Teixos, etc.

El teix (*Taxus baccata*), *Taxus* és el nom que donaven els romans al teix, que en el llenguatge de les flors significa "pena" o "tristesa". El teix és una de les 20 espècies que comprèn la família de les taxàcies, agrupades en 6 gèneres, la majoria dels quals -cinc- s'estenen per les terres de l'hemisferi boreal i un es troba a Nova Caledònia. El teix és l'única espècie de les taxàcies que es troba a Europa, si bé, també és present a l'Àsia i a l'Àfrica del Nord.

És un arbre dioic (planta que presenta les flors masculines i les femenines en individus diferents), robust, que es pot fer bastant alt, fins a 20 metres. És de fulla perenne; la seva capçada és

piramidal, amb branques horitzontals o un poc penjants, sobretot al seu final. Les seves fulles són linears, agudes, d'un verd molt fosc per l'anvers i més pàl·lides pel revers, decurrents a la base del pecíol (són les fulles el limbe de les quals s'estén tija avall i forma una ala o cresta al llarg d'aquesta) i disposades més o menys helicoidement.

Floreix del març a l'abril; les flors masculines, estan disposades a la cara inferior de la branca, són groguenques, axil·lars, solitàries, globuloses amb 10 estams, cada un amb 4-8 sacs pol·línics. Les flors femenines es redueixen a un sol primordi seminal; aquesta flor representa la màxima reducció de les flors femenines a les gimnospermes.

Les seves llavors, 6-7 mm, són ovoides i brunes, estan envoltades parcialment per un aril vermell, carnós i dolç. L'aril és l'única part comestible de la planta. Les llavors maduren al final de l'estiu o a la tardor del mateix any i l'embrió jove pot deixar de créixer i quedar en estat de repòs durant mesos o, fins i tot, durant anys.

El teix és un arbre de creixement molt lent però d'una gran longevitat: en alguns països d'Europa n'hi ha exemplars que tenen 1500 anys. És un arbre que prefereix el terrenys calcaris; és molt sensible a les glaçades. A Mallorca, només en conec uns quants exemplars a Massanella, al Puig Major, aquest magnífic situat a la Coma Fosca, i al Teix. Sovint és plantat als jardins i als parcs. A la plaça dels Peregrins de Lluc en podeu contemplar uns quants o també als jardins de sa Granja, on s'hi troba un superb exemplar.

Com s'ha explicat abans, l'aril de és l'única part comestible ja que la resta de la planta és molt tòxica a causa de la presència d'un potent

alcaloide, la taxina. Aquest alcaloide és insoluble en l'aigua i soluble en l'alcohol. La toxicitat no és la mateixa per a tots els animals. Els remugadors i els conills són singularment resistents; per a l'home és molt tòxic. La taxina és una metzina que actua sobre el sistema nerviós i el cor, provocant la mort per paràlisi cardíaca.

El teix és un planta emmenagoga i avortiva. Les vaques que el menjen, les fa avortar.

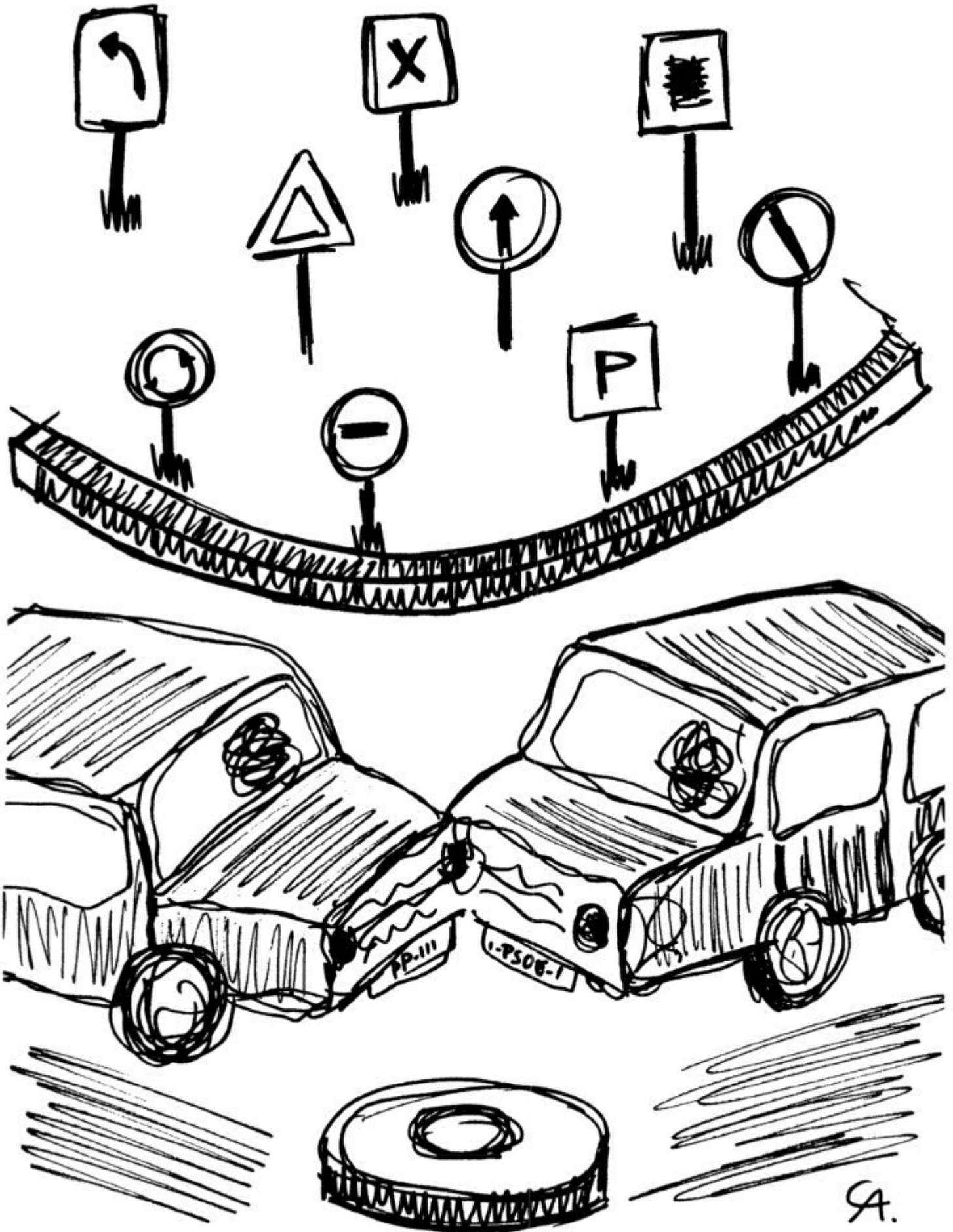
La seva fusta és dura i compacta, molt resistent i imputrescible per la qual cosa és molt apreciada en l'ebanisteria i en l'escultura. Durant l'època mediaval, els exercits fabricaven els arcs amb fusta de teix.

A molts de països l'anomenen arbre de la mort, potser perquè és tòxic, o perquè es fa servir molt com a espècie funerària. A alguns llocs dormir sota un teix era averany de mala sort, fins i tot de la mort. El teix era consagrat a la deesa de la mort i sempre eren els darrers arbres de l'alfabet vegetal.

Per acabar una mostra del Cançoner Popular que dedica al teix, en aquest cas fa referència al puig del Teix:

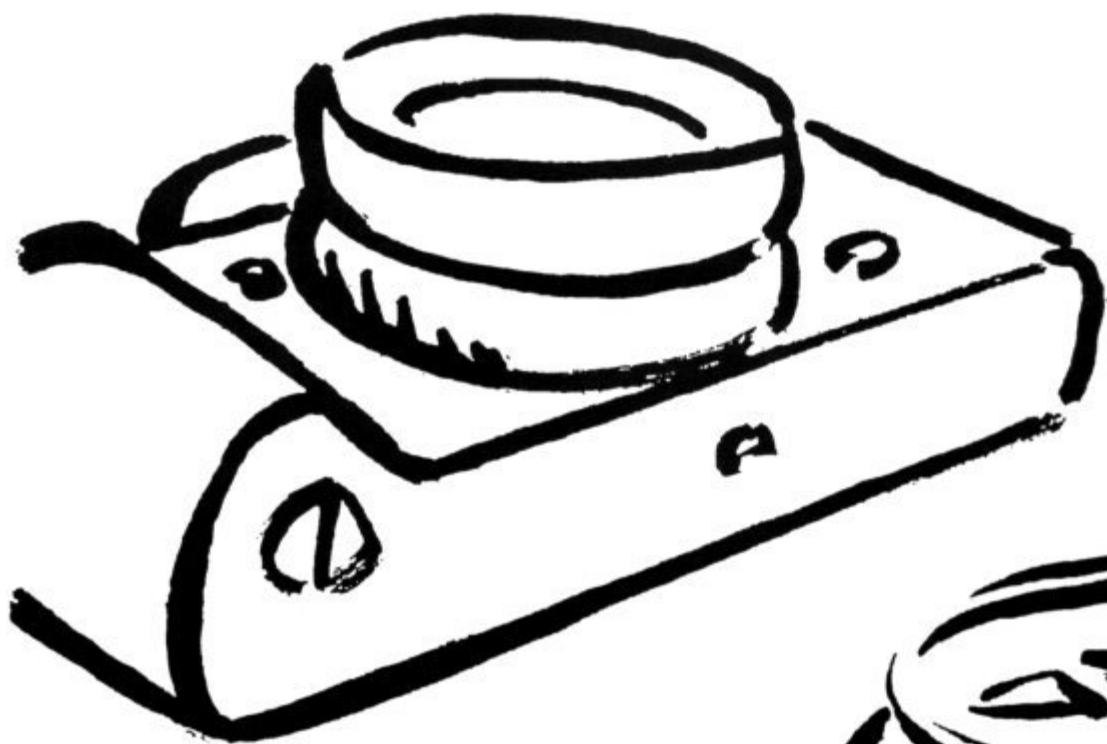
Alt el Teix tenc una parra
qui té dos mil escalons
i ses rates i es dragons
sa soca li han foradada.

Jaume Jaume i Oliver

3a MARATÓ fotogràfica d'Algaida

Diumenge,
13 de juliol
de 1997

Titoieta Ràdio

EMISSORA MUNICIPAL D'ALGAIDA

Visita la **Titoieta** Boutique

**Enguany presentam una nova
camiseta, dissenyada per Jaume
Falconer, i reeditam, en edicions
limitades, algunes de les més
exitoses tretes els darrers 10 anys.**

Inauguració, dijous 24
de juliol a les 19'30 H.
Al carrer del Bisbe, 2.
(antiga carnisseria de can Bessó)

Aquest estiu Titoieta Ràdio destinarà el 5 per cent de la venda de les camisetes al finançament de projectes de desenvolupament a l'Índia impulsats per la Fundació Vicenç Ferrer.

Avis important tancam per vacances

Titoieta Ràdio no emetrà la seva habitual programació de producció pròpia durant tot el mes d'agost i la primera quinzena de setembre. No obstant això, durant el període vacacional podreu continuar escoltant durant les 24 hores del dia, el programes de COMRàdio.

Titoieta Ràdio iniciarà la nova temporada radiofònica el dissabte 20 de setembre de 1997.

TEATRE
M

Representació de la Mort

de francesc d'olesa

a l'església d'algaida
18 i 19 de juliol de 1997
a les 22.30 hores

Amb la col·laboració de:

TITOIETA RÀDIO

Consell Insular de Mallorca
Ajuntament d'Algaida
Govern Balear
Sa Nostra
La Caixa

Colònia d'estiu de l'esplai Burot d'Algaida

Un any més, arriba l'estiu i els esplais es vesteixen de festa perquè arriba la nostra gran activitat: el campament.

Sens dubte, aquest és el temps que ens permet conèixer més plenament com equip de monitors, és el temps en que el nin té la gran oportunitat de sortir del seu ambient rutinari per arribar al món de la fantasia, al món dels altres nins, que seran la seva família durant uns dies, li arriba el temps de viure la gran aventura de l'ESPLAI.

Enguany, el nostre esplai, ha decidit anar d'acampada a l'alberg juvenil d'Alcúdia. Aquest casal, al igual que altres llocs que hem anat altres anys passats (Binicanella, Son Perdut, Andratx, ...), pertany al G.D.E.M., on el grup d'Esplai d'Algaida hi està associat. És un casal amb una capacitat de 50 persones. El casal disposa d'habitacions amb bany, menjador, sala de jocs, terrassa, jardí, pista poliesportiva, salons i sales de reunions, bugaderia, és a dir, està molt ben equipat.

El casal està situat al kilòmetre 3.5 de la carretera de Cap del Pinar.

La colònia es durà a terme del diumenge 24 d'Agost al diumenge 31 d'Agost.

Els nins estaran acompanyats i atesos en tot moment pels monitors del grup d'esplai Burot d'Algaida.

El preu de la Colònia serà de 19.000 ptes. Aquesta pujada del preu respecte als anys passats està motivada per l'increment de l'estància als casals. Aquest preu també inclourà menjades, assegurances, material que utilitzarem, excursions, etc...

S'hi poden apuntar tots els nins i nines d'entre 6 i 13 anys.

Podeu ingressar els doblers al compte de l'esplai: 261-4000298 del Banc Central i adjuntar el justificant amb aquest fulletó i presentar-lo a les oficines de la Casa de la Vila.

PLACES LIMITADES! Vos esperam a tots!

ESCOLETA D'ESTIU A ALGAIDA

Aquest any i arribat l'estiu, l'esplai Burot proposa continuar d'una forma divertida i diferent l'educació dels nins i nines d'Algaida. L'Esplai Burot vol fomentar el que és l'educació en el temps de lleure i una de les maneres de fer-ho és la d'organitzar una escoleta durant el mes de juliol, del dia 1 al 31, tenint en compte que ni dia 23 ni dia 24 farem activitats, ja que realitzarem el taller de capgrossos pel cercavila, i tampoc hi haurà escoleta dia 25, ja que és el dia de Sant Jaume.

El preu serà de 10.000 pessetes i es poden apuntar els nins i nines de 3 a 12 anys; llavors d'haver complimentat el fulletó, poden dur els doblers i el fulletó a la Casa de la Vila. Els horaris seran de 9.00 a 13.00 hores de dilluns a divendres. Vos hi esperam a tots i confiam que vos ho passeu molt bé durant aquest mes de juliol amb nosaltres.

ELS MONITORS

Què he de fer aquest estiu...?

Ja ho sé, puc anar de colònies amb l'esplai Burrot d'Algàida.

Si encara no saps què fer aquest estiu, l'esplai Burrot et proposa anar de colònia.

A on? - A l'alberg d'Alcúdia (La Victòria).

Quan? - Hi anirem dels dies 24 a 31 d'agost.

Zui? - Pots venir tu i tots els nins i nines de 6 a 13 anys.

Com? - Omplimentant els fullatons d'inscripció a l'Ajuntament d'Algàida.

Els monitors

INFORMÀTICA I TECNOLOGIA

Tamagotchi

Fa un parell de mesos, el sord deia que s'havien posat de moda els cans a Algaida, i sobretot el de raça. Be idò, ara es veu que ha arribat un altre tipus de mascota, arribada del ciberespai, el tamagotchi.

El tamagotchi és ésser alienígena que ha arribat dins un ou de plàstic, que quan el compres i l'actives, neix i comença a donar-te mal de caps.

A l'estat espanyol, aquest fenomen ha tingut una acceptació impressionant, en els cinc primers dies que es van posar a la venda a uns grans magatzems, es van vendre 30.000 exemplars. A nivell mundial la vida del tamagotchi va començar a Japó, amb el fabricant Bandai el novembre de l'any passat. En els primers mesos es van vendre uns 14 milions d'ous de l'espai a Japó i uns cinc milions a EUA. Inicialment es va crear per enganxar a les nines de sis a dotze anys, degut a la filosofia del joc, que era com jugar a mares i pares, es creia que aquest grup d'edats seria idoni per vendre el producte, però es van trobar amb una sorpresa quan van comprovar que els que s'havien enganxat de vera eren la gent major, tant homes com dones. Aquest fenomen ha provocat que a Internet s'hi haguin creat dotzenes de pàgines web amb aquest tema, unes oficials, però la majoria creades pels aficionats, que intercanvien consells i trucs que poden millorar el joc.

El tamagotchi és un ésser vingut de l'espai que quan compres el joc, l'actives pitjant un botó, a partir d'aquest moment et converteixes en el responsable d'aquest ésser, que s'ha de cuidar, educar, eliminar, i fer totes les coses que s'han de fer per un al·lot petit. Totes aquestes funcions es fan amb tres botons que té davant. Cada dia li has de donar menjar, l'has de netejar quan fa les seves necessitats, l'has de renyar quan fa una cosa mal feta, l'has de dur a dormir d'hora, has de jugar un poc amb ell, etc. A partir d'aquestes coses és quan

comença el *joc de la realitat*. Quan neix, és un ésser educat i bon al·lot, però a mida que passa el temps li canvia la manera d'esser i l'humor segons el que fem. Si no el netejam durant un parell de dies, es torna brut i fa dolenties, i si quan fa les dolenties no el renyam, més en ferà i pitjor tornarà, i si no li donam menjar, el que passarà serà que morirà, i s'haurà acabat el joc. Això de morir només ho tenen els tamagotchis del Japó, ja que s'ha considerat que és un cop massa fort per un nin, així que es diu que retorna al seu planeta. Però el que es vera es que no el tornarem veure a aquest ésser. Com a màxim poden viure 28 dies, després d'aquest temps, també es mor, maldament l'haguem cuidat molt bé.

Als països de Japó i els EUA ja ha passat la novetat del fenomen, pel que l'empresa Bandai ha començat a dissenyar i construir nous models amb noves mascotes. Però ara ha començat un altre fenomen, la col·lecció, que fa que es moguin molts de models dels mateix tamagotchi, que generalment es presenta en forma de clauer, de diferents colors, i que a primera vista pareix un rellotge, que en el centre té una petita pantalleta de cristal·lí, amb el tamagotchi a dins.

Centre Coordinador de Biblioteques

BIBLIOTECA MUNICIPAL D'ALGAIDA

A continuació, us oferim una selecció de les novetats que s'han incorporat darrerament al Fons de la Biblioteca. Com podeu comprovar el major número correspon als llibres de ficció infantils i juvenils.

INFANTIL I JUVENIL

- DESCLOT, Miquel. *Primer aniversari de l'Antitetànic*.
 DÍAZ PLAJA, Aurora. *Estalagmita vol veure el sol*.
 DURAN, Teresa. *Què hi ha per sopar?*
 DURAN, Teresa. *Pastis d'aniversari*.
 FERRÀ, Miquel. *L'espiadimonis*.
 GIRON, Maria. *Es safareig de ca s'avia*.
 LORMAN, Josep. *El galió de les illes Cies*.
 O'CALLAGHAN, Elena. *S'han tornat bojós*.
 PRATS, Joan de Déu. *Un jardiner a la teulada*.
 RAMON, Estrella. *La pota de Pepin Pip*.
 RIBERA, Jaume. *Un problema de nassos*.
 RIUS, Lluís. *Un dia a l'any*.
 SAINT MARS, D. *La Lili no vol anar al llit*.
 SAINT MARS, D. *En Max no vol anar a l'escola*.
 SAVALL, Maria Antònia. *La capseta de petons*.

LITERATURA

- ALAS, Leopoldo (Clarín). *La Regenta*.
 IBN HAZM DE CÒRDOBA. *El Collar de la Paloma*.
 [ANÒNIM]. *La muerte del Rey Arturo*.

TEMES DIVERSOS

- ALFONSECA, Manuel. *Diccionario Espasa 1000 grandes científicos*.
 FACI, Javier. *Introducción al mundo bizantino*.
 FREUD, Sigmund. *El malestar en la cultura*.
 GARAU, I./RIERA, J.J. *Inventari de l'Arxiu Municipal de Pollença*.
 ORTEGA Y GASSET, José. *¿Qué es filosofía?*
 TOLOSA, F./FERNÁNDEZ, M. *La veu, l'eina oblidada*.
 TORRES, Augusto. *Diccionario Espasa Cine*.
 WEINBERG, Steven. *Los tres primeros minutos del universo*.

¿QUÈ ÉS UN PUNT D'INFORMACIÓ JUVENIL?

El **Punt d'Informació Juvenil** és un servei municipal dirigit a tota la població en general, però especialment a tots els joves d'Algaida, entre els 14 i els 30 anys, i a qualsevol persona o entitat amb iniciatives d'àmbit juvenil.

Al **Punt d'Informació Juvenil** hi podreu trobar un nombrós material d'autoconsulta, classificat i ordenat per intentar donar resposta als dubtes que sobre un tema determinat pugueu tenir.

Per exemple, comptam amb informació sobre **Educació**: Plans d'estudi, formació no reglada, beques i ajuts, residències d'estudiants, informació sobre les universitats de l'Estat.

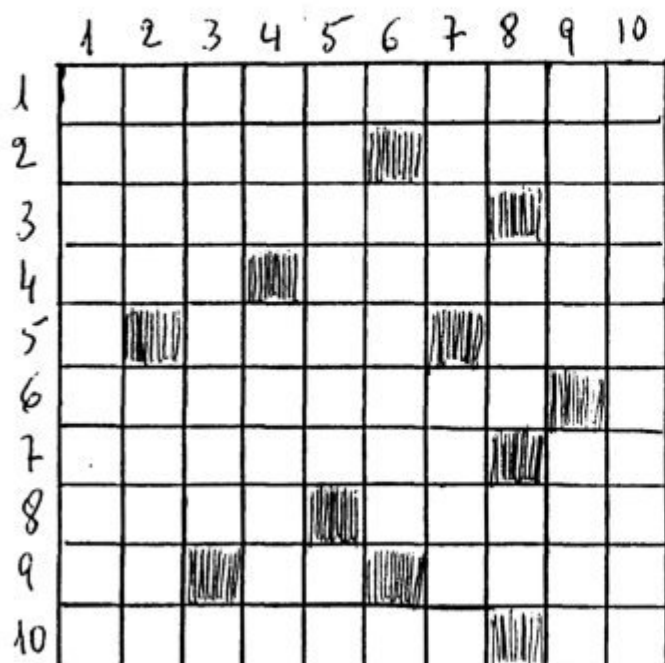
Sobre **Treball** us podem informar sobre la Borsa de Treball (ofertes i demandes de feina) amb què compta la Mancomunitat Pla de Mallorca, oposicions regionals, estatals i de la Unió Europea, tècniques de recerca de feina, etc.

Sobre **Temps Lliure** us podem oferir dades sobre colònies i campaments, camps de treball, voluntariat, etc.

A més, tota una altra sèrie d'informacions relacionada amb els **viatges** (càmpings, albergs, hotels...); **programes europeus per a joves**; activitats relacionades amb l'**oci i la cultura** (exposicions, concerts, premis, concursos, tramitació del Carnet Jove...), així com informació sobre el **servei militar** i l'**objecció de consciència**.

El **Punt d'Informació Juvenil** d'Algaida està integrat dins la xarxa de la Mancomunitat Pla de Mallorca. Aquest fet possibilita la realització d'un treball conjunt que permet oferir un millor servei als usuaris.

PASSATEMPS

Horizontals. 1. Pròpia de l'educació, de la instrucció. 2. Vessant ombrívol d'una muntanya. Corrents, rierols. 3. Batec (al revés). Una ret amb un forat al mig. 4. Ocell de l'ordre dels cuculiformes. Impugnar, refutar. 5. Sofre. Teixit molt fort. Prefix grec que significa "muntanya". 6. Oronelles. Mig rectangle. 7. Textual, mot a mot (al revés). Molibdè. 8. Emperador de les Rússiaes. Gemegat (al revés). 9. Interjecció que et crida. La quimera de Chaplin. Saberut, entès. 10. Cullerot de fusta emprat a les barques. Doble anarquia.

Verticals. 1. Ximples, beneïts. 2. Banús. Llima de dents piramidals. 3. Dit de la palmera que fa fruits. Doble revolt perillós. 4. Oficial turc. Costós, gravós. 5. Estudi, despatx. Llettra grega. 6. Anell de compromís. Els sis fills mascles d'Urà i Gea (al revés). Angle de noranta graus. 7. Ceràmica. Nom de dona. 8. Dos romans. Nuca, clatell. Es dóna, però te la tornen. 9. Guarir, medicar. Aquesta em pertany. 10. Estudi de la influència dels astres sobre el destí dels homes.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 19.

F E M M B R A E S E
 A P P O N D E R A T
 A R E D L L A D A C
 A F E E R L A C E E
 O S A R V E D A Q P
 T S D A A M E C U S
 S E Q T U E M A I M
 E N R S C A T U L U
 N S E C S A I T I C
 P A G A S R A D B R
 A T E I R I E S R I
 N O V G U A D R A C
 D A S S E N Y A T A

Sopa de lletres

Heu de localitzar deu sinònims de "prudent". Amb les lletres que vos sobrin podreu llegir uns versos del "Llibre de bons amonestaments" de Fra Anselm.

Solució a la passada sopa de lletres. Recordareu que havíeu de trobar deu paraules referents a l'ensenyament. Les lletres que sobren diuen: "Llegir Kafka és una masturbació sense plaer". (Joan Fuster).

(UNA XERRADETA... acabament)

-He fet de tot, per foravila: sembrar, cavar, segar... Quan feia feina sempre estava bé i ara que no en puc fer, sempre pas pena.

Es va casar molt jove i el seu home molt aviat va partir cap a Cuba.

-Crec que va ser l'any 18 quan el meu home partí. En aquell temps hi anava molta gent, a Cuba. Hi va anar dues vegades, en total hi va estar set anys. Allà feia de tallador de canya de sucre, i contava que hi havia safareigs molt grossos, plens del sucre que arplegaven.

Madò Magdalena recorda perfectament una glosa que el seu home va fer quan era per l'Havana:

-Absent de voltros estic,
no sé Mallorca on cau,
quan voltros vos aixecau
jo només tenc mitjanit,
però d'en Joan petit,
el retrato m'enviau.

Una bona part de la seva vida, la va passar a l'Hort d'en Falconer.

-Abans que esclatàs el Moviment, ja n'érem els amitgers. Hi estàrem una quarentena d'anys. I quan ens n'anàrem, hi quedà el meu fill Jaume amb la seva família.

Quan començà la guerra, els meus dos fills majors hi hagueren de partir. Vaig tenir-ne un a cada bàndol. Els altres dos encara eren petits i passaven el temps jugant per l'hort. Quan sentien els avions de guerra, pujaven a la torre per veure'ls. Des de la finca sentíem caure les bombes... Va ser molt trist, vaig passar molta pena.

Quan conta aquests records, a madò Magdalena encara li cauen les llàgrimes. Però la guerra s'acaba i la vida continua...

-No teníem tantes coses com ara, no hi havia ni geleres, ni cuines, ni rentadores... Però ja mos arreglàvem! Per

refrescar el vi, posàvem una botella dins un paner i l'amollàvem dins la cisterna, i ben fresc que era a l'hora de dinar o sopar.

A l'hort teníem animals. En aquell temps ja engreixàvem vaques. I cada temporada formatjàvem, però no hi havia *polvos* ni les coses artificials que empren ara. Noltros agafàvem carxofes d'aquestes velles i seques, i en tallàvem la pelussa lila que tenien damunt; això, ho utilitzàvem per formatjar.

Venien molts dels productes que feien a l'hort.

-Anàvem a vendre a sa plaça de Lluçmajor, i també a la d'Algaida. El meu home, amb bicicleta, va anar a Sóller a vendre figues. També anàvem a vendre a les cases dels senyors.

No sé qui era que es passejava amb una guarda de cabres pels carrers del poble. I si qualcú volia comprar llet, les monyia davant de la mateixa casa del comprador.

-Vos agradava cuinar?

-I sí, sempre vaig cuinar, però un temps no hi havia tot el que hi ha ara.

-A l'hora de menjar, què és el que vos agrada més?

-Del que disfrut més, és d'un bon cuinat, sempre m'han agradat molt els llegums i la verdura. Aquestes coses modernes: *Danones*, cuixot dolç... no m'agraden massa. També pas molt de gust de menjar plats dolços i fruita.

Al llarg de tota l'hora llarga que vaig compartir amb madò Magdalena, sempre va tenir el gaiato a les mans, el movia amb seguretat i fermesa.

Troba que el món va malament. No li agrada que les parelles s'ajuntin i se separin amb tanta facilitat. I no es fia dels polítics que veu i sent per la televisió: "Només es barallen!".

Des de la revista ES SAIG, madò Magdalena molts d'anys!

Biel Sastre

UNA XERRADETA AMB...

madò Magdalena Gelabert Mascaró

Dia 7 de juny de 1987 neixia Magdalena Gelabert Mascaró; ha passat més d'un segle i **madò Magdalena de Can Calina** va celebrar, ara fa un parell de setmanes, el seu 100è aniversari. I no ho va fer de qualsevol manera: la seva família, l'Església i l'Ajuntament li organitzaren una gran festa d'homenatge. Els diaris de Ciutat se'n feren ressò i l'anomenaren *Sa Padrina d'Algaida*.

A molta de gent, li agradaria arribar als 100 anys com madò Magdalena: lúcida, espavilada, coneix tothom, camina - el dia de la festa va anar a peu des de l'església al casal Pere Capellà. La vista és l'únic que li desdiu un poc, des dels 80 anys sofreix catarates.

-Què vos va parèixer la festa?

-Em va agradar molt, va venir molta gent, però amb tant de trui no record tots els que vengueren a saludar-me. Tothom em va fer molt de cas. Però també va ser trist, quan arribes en aquesta edat... aquestes coses t'afecten molt.

Durant l'acte de celebració del 100è aniversari, l'Associació de la Tercera Edat li va lliurar el carnet de Sòcia d'Honor; a més, l'Ajuntament la va obsequiar amb una placa i fa pocs dies el president Matas li ha adreçat una carta de felicitació.

A madò Magdalena, no li agrada parlar de la seva edat, però sí recordar i contar les seves experiències. De molt petita va començar a treballar al camp.

-Devia tenir 7 o 8 anys quan vaig començar a fer feina, llavors no era

com ara, que tothom té estudis. Jo no sé lletra, ni escriure ni llegir. Quan havia de fer la primera comunió, anava a aprendre les oracions a ca una dona des Campet que li deien Na Serenina, però només les apreníem de memòria.

Sempre ha viscut a Algaida, a Son Dulei i a S'hort d'en Falconer. I sempre ha treballat al camp.

(Segueix a les planes anteriors)

